

EURÓPSKY KLASICIZMUS:

- **Pierre CORNEILLE** (pjer kornej)
- francúzsky dramatik, tvorca modernej tragédie, pre postavy sú príznačné hrdinstvo, vlastenectvo, povinnosť a česť.

CID (Sid/pán) – veršovaná tragédia; rozpor medzi citom a povinnosťou (čťou). Hrdinovia sú vznešení jednotlivci, ktorým pri plnení povinnosti prekážajú osobné city, ale premáhajú sa, aby splnili svoje občianske a morálne povinnosti.

Ukážka (Scéna VII) – prečítať

Z diela: Don Rodrigo zvaný Cid miluje Jiménu (Chiménu), ale jej otec sa poškriepil s Cidovým otcom pre výchovu princa a udrel ho. Cidov otec sa cíti urazený, česť mu káže krvou zmyť urážku. Keďže je starý, bojuje za neho jeho syn Cid, a zabije Don Dieda – Jiméninho otca. Jiména žiada od kráľa potrestanie Cida, a aj keď ho miluje, žiada jeho smrť. V súboji sa má stretnúť Cid a Jiménin nápadník, ale k súboju nedôjde, lebo krajinu napadnú Mauri a Cid odchádza bojovať. Nepriateľov porazia, vtedy dostal Don Rodrigo meno Cid, čo znamená pán. Jiména znova žiada jeho smrť, kráľ však vidí, že ho miluje. Jiména vyzradí Cidovi, že sa bude bojovať o jej ruku a že sa stane ženou víťaza. V súboji zvíťazí Cid, ale protivníkovi daruje život. Keď Jiména vidí, že do dvorany vstúpil Cidov protivník, omdlie. Kráľ a tým presvedčí o láske d Cidovi, a tak kráľ rozhodol, že česť je zachránená, že Cid zmyl svoju vinu v boji proti Maurom, ináč by nebol hoden jej ruky.

Kde sa odohráva dej?

Dodržiava tragédia jednoty?

Ako sa rozvíjajú charaktery postáv?

Aký je hlavný konflikt v dráme?

V čom sa odlišujú hrdinovia tejto drámy od antických hrdinov?

- **Jean RACINE** (žan rasin)
- tvorca psychologickéj tragédie. Vo svojich hrách zobrazil ničivú vášeň, ktorou trpia hlavné postavy. Vzor Antika.

FAIDRA – Žena aténskeho kráľa Tezea, Faidra, prežíva lásku k nevlastnému synovi Hippolitovi, ktorý ju neopätuje.

- **MOLIÉRE** (moljér)
- herec, spisovateľ a riaditeľ divadelnej spoločnosti. Napísal 33 komédií. Zomrel počas jedného z divadelných predstavení. Zosmiešňoval pokrytectvo, šľachtickú povýšeneckú morálku, cirkev. Snažil sa zachytiť mnohé rôzne problémy: postavenie ženy v rodine a spoločnosti, lakomosť, úlisnosť, svätuškárstvo, donášačstvo, pokrytectvo...

TARTUFFE – hra odhaľujúca pokrytectvo a svätuškárstvo

MIZANTROP – odľud, ktorý nenávidí ľudí a stráni sa ich, kritiku obracia proti vypočítavosti šľachty

ŠKOLA ŽIEN, ZDRAVÝ NEMOCNÝ – komédie

LAKOMEC – komédia v 5 dejstvách, peniaze deformujú prirodzené ľudské vzťahy. Táto hra je napísaná v próze a dodržané sú všetky jednoty (miesta, času, deja)

Ukážka (štvrté dejstvo, 7 výstup)

Z deja: Dej drámy sa odohráva v Paríži, kde žije starý vdovec Harpagon so synom Cléantom a dcérou Elizou. Po meste kolujú chýry, že je najväčší lakomec v širokom okolí. A nanešťastie pre jeho deti sa zakladajú na pravde. Starý lakomec nemá inej práce ako čo najviac zarobiť na pôžičkách a obchodoch. Majetku má toľko, že do konca života by nemusel pohnúť ani prstom, ale svojim deťom dá ledva na základné ošatenie. Na ich city nedbá, ba dokonca hľadá pre ne finančne najvýhodnejšieho partnera. Dcére vyberie starého Anzelma len preto, že netrvá na žiadnom vene. Pre seba si vyhlíadol mladú krásavicu Mariannu. Je síce chudobná, ale aspoň nemá vysoké nároky. Lenže tú istú ženu miluje jeho syn Cléante. Nenechá sa ním uprosiť, nedbajúc na svoj nevhodný vek. Oddaný Cléantov sluha La Fléche chce svojmu pánovi veľmi pomôcť, a tak v záhrade nájde a zo zeme vykope Harpagonov poklad. Keď to lakomec zistí, zatočí sa mu celý svet pred očami. Myslí, že je to jeho definitívny

koniec. Prišiel o svoje všetko. Na svadbu s Mariannou úplne zabudne. Okamžite začne vypočúvať služobníctvo. Nakoniec mu Cléante vysvetlí ako sa veci majú a dohodne sa s ním na výmene pokladu za Mariannu. Šťastní a spokojní sú všetci. Každý má to, čo považuje na najhodnotnejšie na svete. Harpagon svoj majetok, Marianna a Cléante svoju lásku.

Aký humor autor využíva?

Charakterizujte Harpagona

.....

.....

.....

Čo je témou?

.....

Čo je ideou?

.....

- **Jean de la FONTAINE** (ža d la fonten)
- najúspešnejší klasicistický básnik. Komponoval svoje bájky ako malé drámy, vychádza zo znalostí starších autorov bájok (Ezop) a zo stredovekých moralistických bájok. Bájky často aktualizuje a kritizuje nimi spoločenské pomery.
BÁJKY – dvanásťzväzkové dielo
- **Carlo GOLDONI**
- predstaviteľ commedie dell'arte. Bol podporovaný Ľudovítom XIV. Vytváral psychologicky prepracované charaktery. Komédie:
SLUHA DVOCH PÁNOV
MIRANDOLINA
GROBIANI č